

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
W KRAKOWIE
Wydział Nauk o Zdrowiu

Uniwersytet Medyczny
we Wrocławiu

RPW/911/2023 P
Data: 2023-01-23

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu BIURO RADY DISCYPLINY NAUKI MEDYCZNE	
wpl. dnia	20-01-2023
L. dz. RN-BM/	89

Kraków, dn. 19.01. 2023 r.

Prof. dr hab. n. o zdr. Marta Makara-Studzińska
Kierownik Zakładu Psychologii Zdrowia
Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum
e-mail: marta.makara-studzinska@uj.edu.pl

VIDI:
Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
RADA DISCYPLINY NAUKI MEDYCZNE
Przewodnicząca

prof. dr hab. Agnieszka Halań

Recenzja rozprawy doktorskiej lek. med. Marty Ciulkowicz

pt. „Wybrane czynniki intra-oraz interpersonalne a objawy psychopatologiczne w populacji ogólnej w czasie pandemii Sars-CoV-2”

Promotor: prof. dr hab. n. med. Joanna Rymaszewska

Promotor pomocniczy: dr n.med. Dorota Szczęśniak, prof. UMW

Pandemia COVID-19, która rozwinęła się na początku 2020 r. w wielu krajach na świecie, zmieniła każdy aspekt życia człowieka. Do tej pory zachorowało ponad 630,4 milionów ludzi, a 6,5 miliona straciło życie. Szybkie rozprzestrzenianie się choroby, niewydolność systemów ochrony zdrowia, a także liczne restrykcje mają znaczny wpływ na funkcjonowanie psychiczne społeczeństwa. Poprzez nieprzewidywalność i konieczność izolacji epidemia zmieniła najbardziej podstawowe metody radzenia sobie w kryzysie i zmusiła do poszukiwania nowych sposobów adaptacji. Adaptacja do nowych wyzwań i trudności oraz strategie radzenia sobie to czynniki interpersonalne wpływające na dobrostan psychiczny. Strategie radzenia sobie obejmują ogół podejmowanych wysiłków zarówno poznawczych jak i behawioralnych mających na celu utrzymanie albo rozwój zasobów osobistych. Epidemia prawdopodobnie zaostrzyła u wielu osób istniejące zaburzenia emocjonalne i przyczyniła się do wystąpienia nowych skutków związanych ze stresem np. Zespół stresu pourazowego, Cyberchondria. Dlatego też warto dokonać systematycznej analizy wpływu COVID-19 na funkcjonowanie psychiczne i społeczne ludzi, aby móc przygotowywać skuteczne formy pomocy dla osób, które najsilniej odczuwają psychologiczne konsekwencje epidemii.

W przedstawionym przez Doktorantkę spójnym zbiorze publikacji, stanowiącym rozprawę doktorską poszukiwano powiązań i zależności pomiędzy zmiennymi psychologicznymi, socjodemograficznymi i psychopatologicznymi w pandemii. Z roli Recenzenta pragnę podkreślić, iż Autorka zaprojektowała interesujące, pionierskie, poprawne metodologicznie badanie, co zasługuje na wyróżnienie.

W Polsce brak jest nadal doniesień naukowych dotyczących psychologicznych konsekwencji pandemii. Stąd też projekt badawczy Doktorantki jest innowacyjny i stanowi bardzo cenne uzupełnienie dotychczasowego stanu badań.

Podstawą ocenianej rozprawy doktorskiej jest cykl 3 spójnych publikacji naukowych z lat 2021 – 2022, w których Doktorantka jest pierwszym autorem:

Ciułkiewicz M, Maciaszek J, Misiak B, Pałęga A, Rymaszewska J, Szcześniak DM : *Coping Strategies and Psychopathological Responses Among Medical and Non-medical Professionals - a Cross-Sectional Online Survey*. Front Psychiatry. 2021 May 20;12:663224. doi: 10.3389/fpsy.2021.663224. PMID: 34093277; PMCID: PMC8173082.**IF- 5, 435; pkt MEiN 100,00**

Ciułkiewicz M, Misiak B, Szcześniak D, Grzebieluch J, Maciaszek J, Rymaszewska J. : *The Portrait of Cyberchondria-A Cross-Sectional Online Study on Factors Related to Health Anxiety and Cyberchondria in Polish Population during SARS-CoV-2 Pandemic*. Int J Environ Res Public Health. 2022 Apr 5;19(7):4347.

Doi: 10.3390/ijerph19074347. PMID: 35410027; PMCID: PMC8998772. **IF= 4.614; pkt MEiN:140**

Ciulkowicz M, Misiak B, Szcześniak D, Grzebieluch J, Maciaszek J, Rymaszewska J.; *Social Support Mediates the Association between Health Anxiety and Quality of Life: Findings from a Cross-Sectional Study.* Int J Environ Res Public Health. 2022 Oct 10;19(19):12962. Doi: 10.3390/ijerph191912962. PMID: 36232258; PMCID: PMC9566112. **IF= 4.614; pkt MEiN:140**

Łączna punktacja MEiN z przedstawionych prac wynosi 380 punkty, IF = 14,663

Dysertacja liczy 93 strony i składa się ze spisu treści, wstępu, w którym Doktorantka zdefiniowała zagadnienia badawcze, celu i założeń pracy, opisu materiału i metod badań oraz kopie trzech opublikowanych artykułów, w których zreferowane zostały wyniki badań, przeprowadzono ich dyskusję oraz przedstawiono wnioski z badań. Ponadto rozprawa doktorska zawiera Podsumowanie wyników, Referencje oraz Załączniki z Oświadczeniem współautorów prac, Zgodą Komisji Bioetycznej oraz Notą biograficzną i Dorobkiem naukowym Doktorantki. Praca zawiera także streszczenia rozprawy w języku polskim oraz w języku angielskim.

Doktorantka postawiła sobie kilka celów badawczych. Pierwszym celem było określenie dominujących konfiguracji strategii radzenia sobie w grupie osób aktywnych zawodowo (pracownicy medyczni i niemedyczni) z uwzględnieniem czynników indywidualnych oraz nasilenia objawów psychopatologicznych wraz z identyfikacją determinantów tych objawów w grupie badanej w czasie pandemii. Kolejnym celem było oszacowanie nasilenia lęku o zdrowie oraz cyberchondrię w grupie osób badanych wraz z określeniem czynników socjodemograficznych, klinicznych oraz pandemicznych. Trzecim celem zaś była ocena związku pomiędzy postrzeganym wsparciem społecznym i cyberchondrią a lękiem o zdrowie oraz jakością życia w badanej grupie osób.

Grupę badaną stanowiły osoby pełnoletnie z populacji ogólnej korzystającej z internetu, którzy po zapoznaniu się z informacją o badaniu wyrazili zgodę na wypełnienie wszystkich kwestionariuszy oraz przesłali je do badaczy za pomocą formularzy internetowych (technika wspomaganego komputerowo wywiadu z użyciem formularzy internetowych CAYVI).

Pierwszy cel został zrealizowany w oparciu o analizę danych pochodzących od 1831 respondentów, którzy wypełnili następujące narzędzia badawcze: Kwestionariusz Ogólnego Stanu Zdrowia (GHQ-28) Goldberga, Zrewidowaną Skalę Wpływu Wydarzeń (IES-

R), Inwentarz do Pomiaru Radzenia Sobie ze Stresem (Mini COPE) oraz ankietę socjodemograficzną.

Cel drugi i trzeci został zrealizowany w oparciu o badania 538 respondentów, którzy wypełnili następujące narzędzia badawcze: Skalę Cyberchondrii (polska adaptacja Cyberchondria Severity Scale, CSS-PL), Inwentarz Lęku o Zdrowie (Short Health Anxiety Inventory, SHAI), Skalę Jakości Życia (The Quality of Life Scale, QOLS), Wielowymiarową Skalę Spostrzeganego Wsparcia Społecznego (polską adaptację Multidimensional Scale of Perceived Social Support, MSPSS) wraz ankietę socjodemograficzną.

Doktorantka na podstawie uzyskanych wyników badań sformułowała następujące wnioski:

1. Zaprezentowane wyniki cyklu trzech wspólnych tematycznie badań jednoznacznie wskazują, że okres pandemii wiązał się ze znacznym obciążeniem sfery zdrowia psychicznego, destabilizacją systemu opieki zdrowotnej oraz sprzyjał nasileniu objawów psychopatologicznych, w tym objawów Cyberchondrii. Bezapelacyjnie był to także czas krytyczny dla utrzymania płynności relacji społecznych, także dla pracowników wykonujących zawody medyczne
2. Respondenci manifestowali objawy psychopatologiczne, w tym objawy Zespołu Stresu Pourazowego, niezależnie od stosowanych sposobów radzenia sobie. W związku z tym, celem utrzymania dobrostanu psychicznego zarówno pracowników sektora medycznego jak i niemedycznego w obliczu kryzysu epidemiologicznego, konieczne jest dostosowane oraz oparte o dowody naukowe udzielanie wsparcie psychologiczne.
3. Nasilone objawy lęku o zdrowie i Cyberchondrii stwierdzono niemal u jednej trzeciej respondentów. Czynniki determinujące nasilony lęk o zdrowie oraz cyberchondrię korespondują z obszarami życia codziennego szczególnie dotkniętymi przez pandemię takimi jak: stabilność zatrudnienia, zdrowie psychiczne oraz dostęp do usług medycznych.
4. Cyberchondria nie wpływa istotnie na jakość życia w przeciwieństwie do lęku o zdrowie. Wzmacnianie z postrzeganego wsparcia społecznego może zmniejszać niekorzystny wpływ lęku o zdrowie na jakość życia.

Formalna struktura pracy nie budzi logiczno-metodologicznych zastrzeżeń. Doktorantka w sposób wzorcowy zaplanowała i przeprowadziła swoje badania. Zamierzony plan analiz został przeprowadzony konsekwentnie, z wykorzystaniem różnorodnych, zaawansowanych, adekwatnych metod analizy statystycznej.

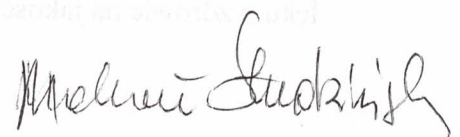
W realizacji programu badań oraz redagowaniu tekstów naukowych Doktorantka wykazała się świetnym rozeznanie zastanej wiedzy teoretycznej oraz dojrzałością warsztatu badawczego. Badania niewątpliwie były czasochłonne, trudne do przeprowadzenia ze względu na czas pandemii, wymagały pracowitości, dokładności i rzetelności. Doktorantka dokonała obszernej analizy zebranych danych, przedstawiła uzyskane wyniki w jasny i zrozumiały sposób.

Podsumowując, rozprawa doktorska pt. *„Wybrane czynniki intra-oraz interpersonalne a objawy psychopatologiczne w populacji ogólnej w czasie pandemii Sars-CoV-2”* Pani lek Marty Ciulkowicz spełnia warunki określone w Art.187 ust.1- 4 Ustawy z dnia 20 Lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj.Dz.U.2018 poz. 1668).

Rozprawa doktorska jest nowoczesnym rozwiązaniem ważnego problemu naukowego i stanowi twórczy wkład w rozwój nauki. Dysertacja doktorska spełnia wszelkie wymagania stawiane rozprawom doktorskim, to jest stanowi oryginalne rozwiązanie zagadnienia naukowego oraz dowodzi ogólnej wiedzy teoretycznej i umiejętności tworzenia warsztatu badawczego, dlatego mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie lek Marty Ciulkowicz do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Jednocześnie wnioskuje o wyróżnienie rozprawy doktorskiej Pani lek Marty Ciulkowicz.

UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
COLLEGIUM MEDICUM
Wydział Nauk o Zdrowiu
Instytut Pielęgniarstwa i Położnictwa
Zakład Psychologii Zdrowia
31-501 Kraków, ul. Kopernika 25
tel. 12 430-32-05

Prof. dr hab.
Marta Makara-Studzińska
specjalista psycholog kliniczny
psychoterapeuta, superwizor